

Θέτω ὑπὸ τὴν μασχάλην: Ἄσμ.

Τὸ Σαββάτο πᾶ' νὰ πλύνω, | τὸν παλαισσαγιᾶ μ' ἀφίνω,
καὶ τὴν Κυριακὴ ποῦ σ' κώθ' κα | τὴ ροκκούλλα μ' ἀμπρακ-
[κώθ' κα

(ἐπὶ ὀκνηροῦ, ὅστις καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα δὲν ἐργάζεται καὶ τὴν Κυριακὴν ζητεῖ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν δηθεὲν ἐργατικότητά του).

ἀμπροκούδουννο τό, Τῆλ.

Ἐξ ἀγνώστου ἀ' συνθετ. καὶ τοῦ οὐσ. *κουδούνη*.

Ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν.

ἀμπρουζᾶς ὁ, ἀμάρτ. *ἀμπρουζᾶς* Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ἀρνίον ἀνατρεφόμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ, οἰκοδίατον: Φρ. *Πᾶρε με ἀμπρουζᾶ* (πᾶρε με νὰ σὲ ἀκολουθῶ ὡς τὸ οἰκοδίατον ἀρνίον). Συνών. *μαρτί*.

ἀμπώθω, ἀπ-πώθω Κάρπ. Ρόδ. ἰπώθω Ἀμοργ. ἰπ-πώθω Κῶς Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. Τῆλ. ἀμπώθω πολλαχ. ἀδωθώ Κρήτ. Πάρ. (Λεῦκ.) Πελοπν. (Λακων.) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ἰμπώθω Ἀμοργ. Νίσυρ. Σίφν. Χίος ἰδωθώ Ἀστυπ. Κρήτ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.) ἀμπώνω Ἡπ. Κέρκ. Παξ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) — Λεξ. Λάουνδ. ἀμπώνου Ἡπ. ἀδώνω Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀμπών-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀμ-πών-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) ἐμπών-νω Καλαβρ. (Μπόβ.) ἐμ-πών-νω Ἀπουλ. ἀπώνου Σάμ. ἀπ-πών-νω Κύπρ. ἰπ-πών-νω Ἀστυπ. Ρόδ. Χάλκ. ἰπ-πών-νω Ρόδ. ἀμπώχνω Ζάκ. Ἡπ. Λευκ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) — Λεξ. Δεῖκ Λάουνδ. ἀδώνω Κεφαλλ. Κρήτ. ἀμπώχνου Ἡπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Βελβ. Κοζ. Σέρρ. Σιάτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Λοκρ.) ἀδώνου Θεσσ. ἰδώνου Θεσσ. συμπώνου Στερελλ. ἀπ-πώφτω Μεγίστ. ἀπ-πώφτου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἰπ-πώφτω Μεγίστ. ἀμπώχτω Ἡπ. (Πρέβ.) ἀμπωσάω Ζάκ. ἰμπουχνάου Μακεδ. (Πάγγ.)

Τὸ μεσν. ἀμπώθω, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπώθω κατ' ἀνάπτυξιν τοῦ ἐρρίνου μ. Ἰδ. Κορ. Ἄτ. 1,288, 2,41 καὶ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 278, 286, 291 καὶ 2, 32 καὶ ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 4. Διὰ τὸν ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου πβ. καὶ ποίω ἐκ τοῦ ποίω. Ὁ τύπ. ἀμπώνω παρὰ Δεφάν. Ἰστορ. Σωσάνν. 102. Τὸ ἀμπώνω κατὰ τὰ εἰς-χύνω ρήματα διὰ τὸν κοινὸν ἀόρ. εἰς-ξά, ὡς δηλ. ἔρριξα-ρίχνω, ἔφτειαξα-φτείαχνω κττ. οὕτω καὶ ἀμπωξα-ἀμπώνω. Οἱ τύπ. ἀπ-πών-νω καὶ ἀμπώνω διὰ τὸν ἀόρ. ἀπωσα ὁμοίως λήγοντα καὶ εἰς τὰ εἰς-νω ρήματα, καθ' ἃ ἀναλογικῶς μετερρυνθίσθη ὁ ἐνεστώς. Τὸ ἀμπωσάω ἐκ τοῦ *ἀμπωθάω κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀορ. ἀμπωσα. Ὁ τύπ. συμπώνου κατὰ προσθήκην σ, περὶ ἧς ἰδ. ΧΠαντελίδ. ἐν Byzant. - Neugr. Jahrb. 6 (1927/8) 401 κέξ.

Α) Κυριολ. 1) Ὡθῶ, ἀπώθω ἐνθ' ἀν.: Ἀδωσε λίγο τὴ βάρκα Κεφαλλ. Θὰ σ' ἀμπώξω νὰ πέσης Ἡπ. Βλέπε νὰ μὴ μ' ἀδώξης νὰ πάω ἀπὸ κάτω Κρήτ. Ἀρπᾶ τὸν γέρω καὶ τὸν ἀπ-πώθει Κάρπ. Τί μ' ἀμπώχτεις; Πρέβ. Ἐσφάλιξα καλὰ νὰ μὴν ἀδώσ' ἀέρας ν' ἀνοίξῃ πάλι Ἀπύρανθ. || Παροιμ. φρ. Ἀμπωσέ με νὰ σ' ἀμπώσω (δι' ἀμοιβαίας βοηθείας συντελοῦνται τὰ δυσχερέστατα) Ἰόνιοι Νῆσ. Συνών. ἀπαπώθω, ξαπώθω, σκουρνιῶ, σπρώχνω.

β) Κινῶ τι πρὸς τὰ πρόσω, προωθῶ Ἡπ. Κέρκ. Τῆλ.: Ἐνα φαρμάκι ἀμπώνει τὸν ἀνθρωπο ἔς τὴν ἀτιμία Κέρκ. || Παροιμ. φρ. Ἀμπώχν' ἡ μοῖρα (ἡ τύχη προωθεῖ

πρὸς καταστροφὴν) Ἡπ. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 293 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «κι ὁπίσω ἃ θέλω νὰ συρθῶ, ἡ πεθυμιὰ μ' ἀμπώθει». **γ)** Ὡθῶν φέρω τι πρὸς τινα Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Γιὰ νὰ τελειώσω μὲν ὧρα ἀρχύτερα θέλω κἀνένας ν' ἀδώθῃ τοὶ πέτρες. **2)** Προσπαθῶ, ἀγωνίζομαι Χίος: Ἄμπωθείς καὶ τίποτε δὲν κάνεις.

Β) Μεταφ. 1) Παρορμῶ εἰς τι, προτρέπω, ἐνθαρρύνω τινὰ πρὸς τι Ἡπ. Κέρκ. Κύπρ.: Μὲν ἀπ-πών-νης τὸν δούλ-λον νὰ μὲ δακ-κάσῃ Κύπρ. || Φρ. Τὸν ἀμπώχνει ὁ διάολος Ἡπ. **2)** Κάμνω τινὰ νὰ ἐπαρθῇ θωπεύων, υποθάλπων αὐτὸν Κύπρ.: Μὲν ἀπ-πών-νης πολ-λὰ τὸν γιόν σου τθαὶ χάν-νεις τον. Ἀπ-πωσέν τον ὁ τῶν τῶν. **β)** Μέσ. ἐπαίρομαι, ὑπεραίρομαι, κομπάζω Κύπρ.: Θαρκέσαι πῶς ἀπ-πώθηκα, γιατί ἐκάμαν με ἐπίτροπον τῆς ἐκκλησιᾶς; Ὁ γιός τοῦ δεῖνα ἐν' πολ-λὰ ἀπ-πωμένος, ἐν μᾶς θαιρειτῇ πκρόν. **3)** Καταφρονῶ Κορ. Συνέκδ. 93.

***ἀμπωμάρα** ἡ, ἀπ-πωμάρα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπωμα, δι' ὃ ἰδ. ἀμπωσμα, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἀρα.

Ἐπαρσις, κομπασμός. Πβ. *φούσκωμα*.

ἀμπωσᾶ ἡ, ἀπ-πωσᾶ Ρόδ. ἀμπωσᾶ ἐνιαχ. ἀδωσᾶ Κεφαλλ. ἰμπωσᾶ Σίφν. ἀμπωσία Ζάκ. ἀμ-πωσία Ἀπουλ. ἰπ-πωσᾶ Ρόδ. ἰμπωσία Ζάκ. Πελοπν. (Λακων.) ἀμπωστέα Κύθηρ. ἀδωσᾶ Κρήτ. ἀδωσᾶ Δ.Κρήτ. ἀδωσᾶ Κρήτ. ἀδωθᾶ Δ.Κρήτ. (Ἀποκόρ.) ἰδωθᾶ Δ.Κρήτ. (Ἀποκόρ.) ἀμπωχᾶ Ἡπ. Σῦρ. ἀμπουχᾶ ἀδωχᾶ Δ.Κρήτ. Ἡπ. (Ζαγόρ. Ἰωάνν.) ἀμπουξᾶ Ἡπ. (Ἀρτ. Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμπώθω παρὰ τὸ θέμ. τοῦ ἀορ. ἀμπωσα, παρ' ὃ καὶ ἀμπωξα, ὅθεν τὸ ἀμπουξᾶ. Τὸ ἀδωσᾶ καὶ ἀμπωχᾶ ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ παθ. ἀορ. ἀμπώστηκα, ἀμπώχτηκα, τὸ δὲ ἀδωθᾶ ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστ. Πβ. καὶ μεταγν. ἀμπωθία.

1) Ὡθησις, ἀπώθησις ἐνθ' ἀν.: Πάει καὶ τῇ δίδει μὴν ἀδωσᾶ καὶ πέφτει καὶ πνίγεται Κρήτ. Τοῦ παίζει μὴν ἀδωσᾶ καὶ τότε ρίχνει μέσα ἔς τὸ γυαλὸ αὐτόθ. Καθὼς ἔκαμε νὰ τοῦ δείξῃ, μὲ ἀμπωχᾶ τὸ ἔδωκε καὶ τὴν ἔρριξε κάτω Σῦρ. || Ἄσμ.

Καινούργια ἀγάπη καὶ παλαιὰ μὲ βάλανε ἔς τὴ μέση, δῶσε καινούργια τῇ παλαιᾷ μὴν ἀδωσᾶ νὰ πέση

Κρήτ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπωσμα **A 1**. **2)** Ἐν τῇ πληθ. ἀμπουξᾶς, παιδιὰ, καθ' ἣν οἱ παίζοντες ἰστάμενοι ἀντιμέτωποι ὠθοῦν ἀλλήλους Ἡπ. (Ἀρτ.)

ἀμπωσι ἡ, Λεξ. Λάουνδ. ἀμπωξι Λεξ. Δεῖκ Λάουνδ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀπωσις.

Ἀπώθησις. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπωσμα **A 1**.

ἀμπωσίδι τό, Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) ἀδωξίδι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπωσᾶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἰδι, περὶ ἧς ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 13 (1916/7) 168.

Ἡ μετὰ πολλῆς βιαιότητος γινομένη ἀπώθησις ἐνθ' ἀν.: Τοῦ δίνω ἐν' ἀμπωσίδι. Πβ. ἀμπωσμα **1**.

***ἀμπώσιμο** τό, ἰπ-πώσιμον Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀμπώθω.

Ὡθησις, ἀπώθησις. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπωσμα **1**.

